

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ НИКОЛИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ
(Представка број 21155/22)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР
3. јун 2025. године

Ова пресуда је правноснажна, али може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Николић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Darian Pavli, председник,

Úna Ní Raifeartaigh,

Матеја Ђуровић, судије,

и *Olga Chernishova*, заменица секретара Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 21155/22) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднео 1. априла 2022. године држављанин Републике Србије, господин Матија Николић (у даљем тексту: подносилац), рођен 1995. године, с пребивалиштем у Селенчу, којег пред Судом заступа господин Д. Јовановић, адвокат из Брисела;

одлуку да се Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју представља њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар, обавести о притужбама које се тичу материјалног и процесног аспеката члана 3. Конвенције, односно да се преостали део представке прогласи неприхватљивим;

запажања странака;

Након већања на затвореној седници 13. маја 2025. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Предмет се односи, на основу члана 3. Конвенције, на наводно злостављање подносиоца од стране полиције и на ефикасност истраге као одговор на његове притужбе на злостављање.

2. Подносилац је као малолетник поднео кривичну пријаву Тужилаштву у Новом Саду (у даљем тексту: Тужилац) 7. фебруара 2013. године. Он је тврдио је да га је 16. новембра 2012. године, док је испитиван у Полицијској станици Бачки Петровац о наводним крађама, полицајац Г.В. ударио ногом у стомак, док су га полицајци Б.Ј. и Б.М. ударили у главу, због чега је изгубио свест и пао на земљу. Као последица удarca ногом у стомак, одведен је из полицијске станице у дечју болницу где је оперисан због укљештене киле.

3. Истрага о наводима подносиоца додељена је Полицијској станици Бачки Петровац, чији су службеници узели изјаве од полицајаца и поднели свој извештај тужиоцу 19. априла 2013. године. Тужилац је одбацио кривичну пријаву подносиоца 30. октобра 2015. године због недостатка доказа о извршењу кривичног дела.

4. Након жалбе подносиоца, Више јавно тужилаштво у Новом Саду је 1. децембра 2015. године наложило даљу истрагу, наглашавајући да није затражено вештачење о узроку компликација подносиоца услед херније; истрага није била независна јер је делегирана полицијској станици у којој су радили наводни починиоци; при чему лекар који је пружио негу подносиоцу у полицијској станици уопште није испитан.

5. Истрага је настављена, а Тужилац је 22. јула 2016. године узео изјаве од споменутих полицајаца. Они су негирали да су подносиоца на било какав начин злостављали. Пуномоћник подносиоца није позван да присуствује давању ових изјава.

6. Тужилац је такође узео изјаве од подносиоца 28. новембра 2016., а 16. октобра 2018. године су узете изјаве и од других сведока.

7. Тужилац је затражио налаз и мишљење судскомедицинског вештака 5. децембра 2018. године, који је завршен 5. фебруара 2019. Према налазу и мишљењу, није било доказа о видљивим повредама на телу подносиоца у време спорног догађаја. Био је примљен у болницу због претходног здравственог стања. Вештак је закључио да је укљештена кила здравствено стање које није узроковано повредом.

8. Тужилац је 19. јуна 2019. године поново одбацио пријаву подносиоца, ослањајући се на горе споменути лекарски извештај, закључивши да у медицинској документацији подносиоца нису забележене никакве повреде које је подносилац могао претрпети због наведеног злостављања од стране полиције. Ову одлуку је потврдило Више јавно тужилаштво у Новом Саду 24. октобра 2019. године. Уставна жалба подносиоца је одбачена од стране Уставног суда 17. јуна 2021. године и достављена је подносиоцу 4. октобра 2021.

ОЦЕНА СУДА

I. НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 3. КОНВЕНЦИЈЕ

A. Допуштеност

1. Материјални аспект члана 3. Конвенције

9. Наводи о злостављању супротно члану 3. морају бити поткрепљени одговарајућим доказима. У циљу процене ових доказа, Суд усваја стандард доказа „ван разумне сумње”, али додаје да такав доказ може произаћи из коегзистенције довољно јаким, јасним и подударним закључацима или сличних непобитних чињеничних претпоставки (видети, између осталих извора, *Gäfgen против Немачке* [BB], број 22978/05, став 92, ЕСЉП 2010; и *Vouyid против Белгије* [BB], број 23380/09, став 82, ЕСЉП 2015).

10. Суд примећује да нема спора око чињенице да је подносилац одведен у болницу из полицијске станице где је испитиван. Међутим, медицински докази изведени о болничком лечењу подносиоца указују на то да подносилац није имао видљивих повреда и да је укљештена кила због које је лечен била здравствено стање које није узроковано повредом.

11. Суд стога закључује да докази које је подносилац представио не доказују да је здравствене проблеме подносиоца проузроковала полиција, односно да се наводно злостављање од стране полиције уопште догодило. С обзиром на наведено, Суд, примењујући стандард доказивања „ван разумне сумње”, сматра да подносилац није доказао да је био подвргнут злостављању од стране полиције.

12. Сходно томе, притужба по материјалном аспект члана 3. Конвенције је очигледно неоснована и мора бити одбачена у складу са чланом 35. став 3(а) и чланом 4. Конвенције.

2. Процесни аспект члана 3.

13. Суд примећује да није спорно да је 16. новембра 2012. године подносилац, у то време малолетник, испитиван од стране полиције у Полицијској станици Бачки Петровац, и да је у полицијску станицу ушао у добром

здравственом стању и напустио је у колима хитне помоћи ради хитне операције. Та чињеница, заједно са медицинским доказима и притужбом подносиоца поднетом надлежним домаћим органима у којој је пружио детаљан опис догађаја, тврдећи да су га полицајци ударили ногом у стомак и у главу, покреће барем разумну сумњу да су његове повреде могле бити узроковане употребом силе од стране полиције. Штавише, саме српске власти су сматрале да су наводи подносиоца довољно озбиљни да оправдају покретање истраге о његовом наводном злостављању. Будући да је то тако, његова жалба је представљала спорни захтев, а српске власти су стога биле у обавези да спроведу ефикасну истрагу (упоредити *М.Б. и др. против Словачке*, број 45322/17, став 63, од 1. априла 2021. године, и *Panayotopoulos и др. против Грчке*, број 44758/20, став 106, од 21. јануара 2025. године).

14. Суд напомиње да ова жалба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције, нити неприхватљива по било ком другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивом.

Б. Основаност

15. Суд је резимирао општа начела која се тичу ефикасности истраге спроведене у складу са чланом 3. Конвенције у горе наведеном предмету *Bouvid*, ст. 114-23.

16. Конкретније, Суд понавља да се усклађеност са процесним захтевима члана 3. процењује на основу неколико битних параметара: адекватности истражних мера, брзине истраге, учешћа жртве и независности истраге. Ови елементи су међусобно повезани и сваки од њих, посматран засебно, не представља циљ сам по себи. Ови критеријуми, посматрани заједно, омогућавају процену степена ефикасности истраге. Сва појединачна питања морају се проценити у односу на сврху ефикасне истраге (видети *Р.Р. и Р.Д. против Словачке*, број 20649/18, став 178, од 1. септембра 2020. године).

17. Сходно томе, у циљу процене укупне ефикасности предметне истраге, на основу чињеница овог случаја, Суд сматра кључним следеће.

18. Након што је подносилац поднео притужбу, отворен је предметни спис. Међутим, дошло је до значајних кашњења у истрази. Стога је између 7. фебруара 2013. и 30. октобра 2015. године једини предузети корак био узимање изјава од надлежних службеника. Након што је истрага настављена 16. децембра 2015. године, следећи корак је предузет након око седам месеци (видети пасус 5 изнад). Даље кашњење се догодило између 28. новембра 2016. и 16. октобра 2018. године. Све у свему, истрага и поступак по правним средствима које је подносилац користио трајали су преко осам година и четири месеца, иако природа истраге не оправдава такав период трајања. Стога се не може рећи да су домаћи органи реаговали на наводе подносиоца о злостављању од стране полиције са потребном хитношћу.

19. Што се тиче независности истраге, Суд примећује да је почетну истрагу спровела Полицијска станица Бачки Петровац, за чије се службенике тврди да су злостављали подносиоца. Иако је касније истрагу преузео Тужилац, почетна истрага се не може сматрати независном, што су признали и домаће органи (видети горе наведени став 4).

20. Што се тиче учешћа подносиоца у истрази, Суд примећује да је подносилац испитиван тек у новембру 2016. године, тј. више од три године и осам месеци након предметних догађаја. Штавише, он није имао процесни статус у истрази, што га је лишило могућности да учествује у истражним радњама у мери неопходној за заштиту његових легитимних интереса (видети предмет *Panayotopoulos и др.*, наведено горе, став 117).

21. С обзиром на горе наведена разматрања у целисти, Суд закључује да је сходно томе дошло до повреде процесног аспекта члана 3. Конвенције.

ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

22. Подносилац је тражио 10.000 евра (EUR) на име нематеријалне штете и 2.100 евра на име трошкова и издатака насталих пред Судом.

23. Влада је приговорила да су захтеви подносиоца неосновани и претерани.

24. Суд подносиоцу додељује 1.800 евра на име нематеријалне штете, као и сав порез који би могао да буде наплаћен подносиоцу.

25. Узимајући у обзир документацију коју поседује, Суд сматра да је разумно подносиоцу доделити 2.100 евра за трошкове и издатке везане за поступак пред Судом, као и накнаду за било који порез који би могао подносиоцу бити наплаћен.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. Проглашава притужбу по процесном аспект члана 3. Конвенције прихватљивом, а остатак представке неприхватљивим;

2. *Сматра* да је дошло до повреде процесног аспекта члана 3. Конвенције;

3. *Сматра*

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу, у року од три месеца, следеће износе, који морају да се конвертују у валуту Тужене државе по курсу који важи на дан исплате:

(i) EUR 1.800 (хиљаду и осам стотина евра), као и било који порез који би могао да се наплати подносиоцу у вези са нематеријалном штетом;

(ii) EUR 2.100 (две хиљаде и стотину евра), као и било који порез који би могао да се наплати подносиоцу у вези са насталим трошковима и издацима;

(б) да од истека наведених три месеца до измирења, камата на горе наведене износе мора бити платива по стопи која је једнака граничној активној каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, плус три процентна поена;

4. *Одбацује* остале захтеве подносиоца за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 3. јуна 2025. године, у складу с правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду суда.

Olga Chernishova

заменица Секретара

Darian Pavli

Председник

.